

Małgorzata Masalska

"Popioły" Stefana Żeromskiego.
Nowoczesna powieść historyczna
przełomu wieków", Hanna Gosk,
"Przegląd Humanistyczny" nr 7
(1975) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/1 (59), 171

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) GOSK Hanna: "Popioły" Stefana Żeromskiego. Nowoczesna powieść historyczna przełomu wieków. "Przegląd Humanistyczny" 1975 nr 7 s. 83-91.

Założeniem autorki jest uzasadnienie tezy zawartej w podtytule rozprawy. W tym celu omawia genezę "Popiołów", przytacza opinie pierwszych krytyków powieści, rekonstruuje sposób interpretacji epoki napoleońskiej zawartej w utworze, podejmuje polemikę z koncepcją Andrzeja Wajdy przedstawioną w filmie "Popioły". W podsumowaniu stwierdza, iż najistotniejszą cechą dzieła jest oparcie jego konstrukcji na antytezach i przeciwieństwach, tak w warstwie refleksyjnej, jak i w kształcie świata przedstawionego, w sposobie potraktowania narracji, mechanizmu czasu, postaci bohaterów: »Popioły« można traktować jako nowoczesną powieść historyczną, ponieważ przeciwstawiają się tradycjom XIX wieku, łączą w sobie na prawach eksperymentu różne poetyki, burzą dotychczasowe zasady odczytania".

BP/59/33

M.M.

(II) HAJDUK Janina: Opowieść wspomnieniowa w zapiskach Lucjana Malinowskiego. "Zeszyty Naukowe WSP w Opolu". Historia Literatury XIII, Opole 1975, s. 39-47.

Na przykładzie zebranych i zapisanych przez Lucjana Malinowskiego tekstów ("Powieści ludu polskiego na Śląsku", 1869, i "Powieści spisane") autorka podejmuje próbę uchwycenia istoty opowieści wspomnieniowej jako gatunku prozy ludowej. Obserwuje jej przemiany w ramach konwencji poetyki gatunków tradycyjnych: odrywanie się od konkretnych, jednorazowych faktów, od biografii narratora, jego roli jako uczestnika przedstawianych wydarzeń oraz zbliżanie się pod względem formalnym do bajki, podania, anegdoty. Przymus twórczej selekcji faktów, określony specyfiką przekazu ustnego (dramatyzacja relacji), prowadzi do jego fabularyzacji. Opowieść wspomnieniowa włączona w obieg społeczny staje się tekstem folklorystycznym.

BP/59/34

A.S.